

Utkast til reglement for skoleskyss i grunnskole

Innhold

1. Hva er skoleskyss?	2
2. Hvilke regler gjelder for skoleskyss?	2
3. Hvem er ansvarlig for skoleskyssen?	2
4. Hvordan kan skoleskyss gis?.....	2
4.1. Transportmåter	2
4.2. Mer om dekning av foreldrenes utgifter til skoleskyss	3
5. Hvem har rett til skoleskyss?	3
5.1. Elever som bor mer enn to eller fire kilometer fra skolen	3
5.2. Elever som har særlig farlig eller vanskelig skolevei	3
5.3. Elever som har behov for båtskyss	3
5.4. Elever som har behov for skoleskyss som følge av nedsatt funksjonsevne eller midlertidig skade eller sykdom.....	4
6. Hva er kravene til skoleskyss?	4
6.1. Varighet for innvilget skoleskyss	4
6.2. Kvalitetskriterier for innvilget skoleskyss	4
6.3. Rett til ledsager og til tilsyn	4
7. Hva regnes som elevens skole?	5
7.1. Hovedregel om nærskole	5
7.2. Midlertidig undervisning i andre lokaler	5
7.3. Undervisning på flere steder og alternative opplæringsarena	5
7.4. Elever som har obligatorisk utplassering utenfor skolen.....	6
8. Hva regnes som elevens bosted?	6
8.1. Ett bosted	6
8.2. Flere bosteder	6
8.3. Andre bosteder	6
9. Rett til skoleskyss for særskilte grupper i skolen?	7
9.1 Elever ved private grunnskoler	7
9.2 Deltakere i den forberedende opplæringen for voksne	7
10. Rett til skoleskyss til uregelmessige tider, skolens ferie/fridager, SFO og fritidsaktiviteter?	8
11. Hvordan søke om skoleskyss?	8
12. Hvordan organiseres og samordnes skoleskyssen?	8
13. Hvordan få skolereisekort?	9
14. Hvordan klage?	9

1. Hva er skoleskyss?

Skoleskyss er transport mellom bosted, eventuelt oppsamlingsplass i nærheten av bosted, og skole, som er organisert og betalt av det offentlige.

Etter reglene om skoleskyss kan elever ha rett til skoleskyss i ulike tilfeller, se punkt 4.

Formålet med reglene om skoleskyss er å sikre lik rett til grunnopplæring uavhengig av økonomisk bakgrunn, fysiske forutsetninger, bosted og geografi.

Skoleskyss skal organiseres innenfor rammene i opplæringsregelverket og utføres på en sosialt, økonomisk og miljømessig bærekraftig måte, slik at den bidrar til å nå målene i Agder fylkeskommunes vedtatte regionale planer.

2. Hvilke regler gjelder for skoleskyss?

Reglene om skoleskyss i grunnskole er gitt i lov om grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa (opplæringsloven) kapittel 4, 21 og 28 og lov om private skolar med rett til statstilskot (privatskoleloven).

Hvordan reglene skal forstås er forklart i forarbeidene til opplæringsloven (Prop.57 L (2022-2023), Utdanningsdirektoratets rundskriv om skyss og tolkningsuttalelser fra Utdanningsdirektoratet.

Andre regler som er relevante for skoleskyss er vilkår for transport med rutegående trafikk i Norge, AKTs transportvilkår og avgjørelser i klagesaker fra Statsforvalteren.

3. Hvem er ansvarlig for skoleskyssen?

Det er som hovedregel fylkeskommunen som er ansvarlig for å organisere skoleskyssen. Et unntak fra dette er for grunnskoleelever som har særlig farlig eller vanskelig skolevei som er kortere enn to/fire kilometer. I disse tilfellene er det kommunene som skal oppfylle retten til skoleskyss.

For skoleskyss til og fra grunnskole skal kommunen dekke vanlig persontakst for reiser på strekningen og betale refusjon til fylkeskommunen for dette.

I Agder er det inngått avtale mellom Agder fylkeskommune og Agder kollektivtrafikk AS (AKT) om at avgjørelsesmyndighet og daglig oppfølging av skoleskyss skal utføres av AKT. Det er derfor AKT som fatter vedtak om skoleskyss, organiserer og følger opp denne.

4. Hvordan kan skoleskyss gis?

4.1. Transportmåter

Fylkeskommunen v/ AKT organiserer skoleskyss i form av buss, drosje, båt og/eller foreldrekjøring.

Rutegående transport vil alltid være førstevalget for all skoleskyss. AKT vil organisere skyss med drosje eller minibuss på strekninger der det ikke er hensiktsmessig med større buss. AKT kan også inngå avtale med foresatte om å sørge for skoleskyss til egne barn. Det er den som er ansvarlig for skyssen, dvs. AKT, som avgjør hvilket transportmiddel som skal benyttes.

Det er opp til fylkeskommunen v/ AKT å organisere skoleskyssen på en mest mulig hensiktsmessig måte. All skoleskyss må derfor være avklart med AKT før den igangsettes. Skoleskyss skal samordnes så langt det er mulig.

4.2. Mer om dekning av foreldrenes utgifter til skoleskyss

Hvis foreldrene er villige til det, kan fylkeskommunen v/ AKT velge å overlate til foreldrene å skyss barna sine. Foreldrene kan ikke kreve å få overta skoleskyssen, og de kan heller ikke tvinges til en slik ordning. Det er derfor opp til fylkeskommunen v/ AKT om de ønsker å høre med foreldrene om de er villige til dette.

Hvis det er enighet om at foreldrene skal sørge for skoleskyss, må fylkeskommunen dekke de nødvendige og faktiske kostnadene til foreldrene som skysser barna sine.

5. Hvem har rett til skoleskyss?

5.1. Elever som bor mer enn to eller fire kilometer fra skolen

Elever på 1. trinn har rett til skoleskyss hvis de bor mer enn to kilometer fra skolen. Elever på 2. til 10. trinn har rett til skoleskyss hvis de bor mer enn fire kilometer fra skolen.

Avstanden blir målt fra dør til dør, langs den korteste gangbare vinterbrøytete vei mellom hjem og skole. Hvis skolen har flere inngangsdører blir avstanden målt til døren lengst unna, uavhengig om eleven faktisk bruker denne døren. Målinger foretatt med AKTs digitale verktøy er å anse som korrekt oppmåling. Private oppmålinger blir ikke vektlagt.

5.2. Elever som har særlig farlig eller vanskelig skolevei

Elever som har særlig farlig eller vanskelig skolevei har rett til skoleskyss.

Om skoleveien er særlig farlig eller vanskelig må vurderes konkret. Det skal ses hen til både objektive og subjektive momenter. De objektive momentene er blant annet fartsgrense, trafikk tetthet, tilrettelegging for fotgjengere, bredde på veien, sikt, gangfelt, belysning, veikryss og ulykkesstatistikk. Også klimatiske forhold kan vektlegges. De subjektive momentene knytter seg til elevens forutsetninger for å ta seg frem i trafikken. Her må blant annet elevens alder, syn, hørsel og utvikling vurderes.

Kommunen har avgjørelsesmyndighet i saker om skoleskyss på grunn av særlig farlig eller vanskelig skolevei når avstanden mellom hjem og skole er under to/fire kilometer. Fylkeskommunen v/ AKT har avgjørelsesmyndighet i saker om skoleskyss på grunn av særlig farlig eller vanskelig skolevei når avstanden mellom hjem og skole er over to/fire kilometer. Hvis man anser skoleveien for å være særlig farlig eller vanskelig, så vil det få betydning for organiseringen av skoleskyssen.

5.3. Elever som har behov for båtskyss

Elever som trenger skoleskyss med båt har rett til gratis båttransport uten hensyn til reiselengde.

Elevene har ikke rett til skyss til og fra båttransporten, med mindre avstanden mellom hjemmet og skolen er mer enn to/fire kilometer.

5.4. Elever som har behov for skoleskyss som følge av nedsatt funksjonsevne eller midlertidig skade eller sykdom

Elever med funksjonsnedsettelse og elever med midlertidig skade eller sykdom som har dokumentert behov for tilrettelagt skoleskyss, har rett til daglig skoleskyss uten hensyn til minsteavstand. Dette gjelder både til skolen og til SFO. Retten til skyss til og fra SFO gjelder ikke i skoleferiene.

For å ha rett til skoleskyss må det være sammenheng mellom den nedsatte funksjonsevnen, skaden eller sykdommen og behovet for skoleskyss. Det er derfor ikke nok at eleven har nedsatt funksjonsevne, skade eller sykdom. Det er i tillegg et vilkår at den nedsatte funksjonsevnen, skaden eller sykdommen er grunnen til at eleven har behov for skoleskyss.

Før det kan fattes vedtak om skoleskyss som følge av funksjonsnedsettelse, skade eller sykdom må det legges frem legeerklæring eller annen sakkyndig uttalelse som spesifikt beskriver hvorfor eleven trenger tilrettelagt skoleskyss. Av erklæringen må det gå frem hvilke funksjonsbegrensninger som hindrer eleven i å ta buss, sykle eller gå til skolen. Erklæringen må også beskrive behovet for tilrettelagt skoleskyss, varighet av behovet og om eleven er under behandling som kan bedre elevens funksjonsevne.

Søknadsfrist for varig tilrettelagt skoleskyss er 15. april for påfølgende skoleår. Ved behov for tilrettelagt skoleskyss som oppstår gjennom året søkes det snarest mulig. Søknader registreres og behandles i gjeldende saksbehandlingssystem.

Elever har ikke rett til transport mellom skolen og medisinsk behandling. Henting utenom fastsatte hentetider ved akutt sykdom faller utenfor retten til skoleskyss etter opplæringsloven. NAV, kommunen og/eller foresatte er ansvarlig for slik skyss.

6. Hva er kravene til skoleskyss?

6.1. Varighet for innvilget skoleskyss

Skoleskyss innvilges for ett skoleår av gangen. Ett skoleår er 190 dager.

6.2. Kvalitetskriterier for innvilget skoleskyss

Elever skal få et forsvarlig skyssstilbud. Hva som er forsvarlig må vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. I vurderingen skal hensynet til eleven vurderes opp mot hensynet til effektiv og rasjonell organisering av skyssen. Momenter i vurderingen av hensynet til eleven er blant annet gangavstand til transportmiddel, ventetid, tid på transportmiddel, forhold ved reisestrekningen og transportbytte, samt elevens alder, funksjonsevne og andre forutsetninger. Momenter i vurderingen av effektiv og rasjonell organisering av skyssen er blant annet samordning av ruter slik at samme buss kan løse skyssen for flere skoler, bruk av eksisterende busstilbud, utnyttelse av ledig kapasitet, tilpasning av ruter til elevgrunnlag og bosteder og lokale forhold.

Skoleskyssen skal dekke størstedelen av total distanse mellom hjem og skole.

6.3. Rett til ledsager og til tilsyn

Elever som trenger det, har rett til ledsager/reisefølge.

Det er elevens bostedskommune som fattet vedtak om rett til ledsager for elever i grunnskolen. Kommunen har ansvaret for å skaffe, organisere og finansiere slikt reisefølge. Finansieringen skal dekke skysskostnader og andre utgifter til dette.

Elever med nedsatt funksjonsevne har også rett til tilsyn i ventetiden før og etter opplæringen hvis de på grunn av den nedsatte funksjonsevnen ikke klarer seg alene.

Finansieringen skal både dekke skysskostnader og andre utgifter til reisefølget.

7. Hva regnes som elevens skole?

7.1. Hovedregel om nærscole

Utgangspunktet er at retten til skoleskyss skal vurderes ut fra elevens nærscole.

Alle elever har rett til å gå på en skole i nærmiljøet. Kommunene kan fastsette forskrifter om skolekretsgrenser. AKT tar utgangspunkt i kommunenes innmeldte skolekretsgrenser når det gjøres vedtak om skoleskyss.

De økonomiske overføringene fra staten til fylkeskommunen for å organisere skyss, er beregnet ut fra at grunnskoleelever skal motta sitt opplæringstilbud på nærskolen.

Hvis det er aktuelt for elever å gå på en annen skole enn nærskolen må de søke kommunen om dette. Det er kommunen som har avgjørelsesmyndighet om undervisningssted på annet sted enn nærskolen. Hvis det fattes vedtak om at en elev kan gå på en annen skole enn nærskolen, blir kommunen ansvarlig for merkostnader til skyss. Fylkeskommunen vil da kun være ansvarlig for kostnaden som eventuelt ville vært hvis eleven gikk på nærskolen.

7.2. Midlertidig undervisning i andre lokaler

Fylkeskommunen v/ AKT er ansvarlig for å organisere skoleskyss i de tilfeller der undervisningen for alle skolens elever midlertidig legges til andre lokaler, for eksempel i forbindelse med ombygging/nybygging av skolen.

Hvis det derimot kun er noen elever som må flyttes til annet undervisningssted, og dette gir ekstra skysskostnader sammenlignet med opprinnelig undervisningssted, skal kommunen dekke kostnadene ved dette.

7.3. Undervisning på flere steder og alternative opplæringsarena

Elever som har undervisning på flere steder i løpet av skoletiden, kan ha rett til transport mellom disse. Transport mellom undervisningssteder i skoletiden dekkes og organiseres av kommunen. Dette gjelder for eksempel til arbeidsuke, bibliotek, svømmeundervisning, musikkundervisning, dansetimer og liknende.

Elever som etter kommunale vedtak har undervisning på alternative opplæringsarena vil ha rett til skyss på lik linje som til skolen. Kommunen er ansvarlig for merkostnadene som følger av slik skyss, det vil si kostnader utover skyss til nærskolen.

7.4. Elever som har obligatorisk utplassering utenfor skolen

Elever som er utplassert utenfor skolen som et ledd i individuelt tilpasset opplæring har rett til skoleskyss mellom hjem og opplærings- eller arbeidsplass, forutsatt at vilkårene for skoleskyss ellers er oppfylt, se punkt 5.

8. Hva regnes som elevens bosted?

Hovedregelen er at elever har rett til skoleskyss til og fra der de bor, hvis vilkårene for skoleskyss ellers er oppfylt.

8.1. Ett bosted

For elever som har ett bosted vil bosted vanligvis være folkeregistrert adresse. For elever som bor i fosterhjem regnes adressen til fosterhjemmet som elevens bostedsadresse.

Elever har ikke rett til skoleskyss fra sommer-/fritidsbolig.

8.2. Flere bosteder

Elever med foreldre som ikke bor sammen, og som bor hos begge foreldrene, har rett til skoleskyss til og fra begge foreldrenes hjem når vilkårene for skoleskyss ellers er oppfylt. Dette gjelder både der eleven har fast delt bosted og der det er avtale eller rettslig avgjørelse om fast samværsordning.

Elever med to hjem vil kunne ha rett til skoleskyss til og fra begge hjemmene, selv om det ene hjemmet ligger i en annen kommune eller i et annet fylke enn skolen eleven går på.

Vurderingen av om eleven har rett til skyss, hva som er akseptabel reisetid og hva som er forsvarlig skoleskyss skal gjøres selvstendig og konkret for begge hjemmene. Ved delt bosted må økt reise- og ventetid og eventuelt transportbytter for eleven aksepteres.

Vurderingen knyttet til forsvarlig reisetid og/eller økonomi vil kunne avgrense retten til skoleskyss fra begge hjem. Der daglig skoleskyss til et av hjemmene ikke vil være forsvarlig, må foreldrene enten selv ordne skyss, revurdere barnets bosituasjon eller innlosjere barnet.

Når botiden til eleven på fast og regelmessig basis er delt mellom foreldrehjem og besøkshjem/fosterhjem som er vedtatt eller avtalt med barnevernet, har eleven også rett til skoleskyss til/fra besøkshjem/fosterhjem.

8.3. Andre bosteder

8.3.1. Avlastningshjem

Elever som bor i avlastningshjem tildelt av kommunen, har rett til skoleskyss til/fra avlastningshjemmet.

8.3.2 Asylmottak

Elever som bor i asylmottak og får grunnskoleopplæring etter opplæringsloven § 2-1 har rett til skoleskyss når vilkårene for skoleskyss ellers er oppfylt. Asylmottaket blir da regnet som elevens hjem.

8.3.3 Barnevernsinstitusjon

Elever som bor på barnevernsinstitusjon, kan ha rett til skoleskyss etter reglene etter punkt 4.

Elever som midlertidig bor på korttidsinstitusjon eller liknende under barnevernet, har rett til nødvendig skoleskyss til/fra dette midlertidige bostedet. Skyss i denne perioden er tett knyttet til tiltaket barnevernet har gjort etter barnevernloven. Barnevernet er derfor økonomisk og praktisk ansvarlig for skyssen.

Når elever bor i barnevernsinstitusjon godkjent etter barnevernloven på mer permanent basis, er det den fylkeskommunen hvor institusjonen ligger som har ansvaret for å oppfylle retten til opplæring – og dermed også skoleskyss.

All skyss mellom institusjon og skole skal avtales med AKT før oppstart.

8.3.4 Helseinstitusjon

Elever som bor på helseinstitusjon, kan ha rett til skoleskyss etter reglene etter punkt 4.

Fylkeskommunen der en helseinstitusjon ligger er ansvarlig for opplæring og skoleskyss for elever som er innlagt.

Hvis eleven bor og får opplæring på helseinstitusjon vil eleven trolig ikke ha behov for skoleskyss, men det kan tenkes at disse kan ha rett til skoleskyss de dagene eleven eventuelt bor hjemme. Det må da foretas en vurdering av om det dreier seg om transport til og fra skolen, eller annen transport utenfor skoletiden.

All skoleskyss mellom institusjon og opplæringssted skal avtales med AKT før oppstart.

9. Rett til skoleskyss for særskilte grupper i skolen?

9.1 Elever ved private grunnskoler

Elever ved private grunnskoler med statsstøtte har rett til skoleskyss hvis skolen ligger i elevens hjemkommune. Hvis skolen ligger utenfor elevens hjemkommune, har eleven bare rett til skoleskyss til kommunegrensen. Skyss fra kommunegrensen videre til skolen må dekkes av eleven selv.

Elevens hjemkommune dekker persontakst tilsvarende avstanden mellom elevens hjem og kommunegrensen.

9.2 Deltakere i den forberedende opplæringen for voksne

Deltakere i den forberedende opplæringen for voksne har rett til skyss hvis de bor mer enn fire kilometer fra opplæringsstedet. Deltakere har også rett til skyss til og fra opplæringsstedet hvis de trenger det på grunn av nedsatt funksjonsevne, skade eller sykdom.

Det er fylkeskommunen v/ AKT som skal oppfylle retten til skoleskyss i disse tilfellene. Kommunen skal dekke vanlig persontakst for reiser på strekningen og betale refusjon til AKT for dette. Det er AKT som fatter vedtak om skoleskyss, organiserer og følger opp denne.

Deltakere har videre rett til reisefølge og tilsyn i ventetid før og etter opplæringen, hvis de på grunn av funksjonsnedsettelsen ikke klarer seg alene. Det er kommunen som skal oppfylle denne retten.

Voksne asylsøkere som ikke har fått avgjort sin oppholdsstatus har ikke rett til grunnskoleopplæring og derfor ikke tilhørende rettigheter om skoleskyss.

10. Rett til skoleskyss til uregelmessige tider, skolens ferie/fridager, SFO og fritidsaktiviteter?

Elever har ikke rett til å bli hentet til uregelmessige tider eller steder utenfor skolens geografiske område, for eksempel i forbindelse med kinodag, ekskursjoner eller liknende.

Elever har heller ikke rett til skoleskyss ved ferie og fridager.

Elever har videre som hovedregel ikke rett til skyss til og fra skolefritidsordningen (SFO). Et unntak fra dette er for elever som har plass i SFO og som på grunn av funksjonsnedsettelse, skade eller sykdom har behov for skyss. Disse har rett til skoleskyss til og fra SFO, og retten gjelder uavhengig av avstand mellom hjem og SFO. Skoleskyss til/fra SFO samkjøres som hovedregel med lik start- og sluttid. Denne retten gjelder ikke i skoleferier.

Videre har ikke elever rett til skyss til og fra fritidsaktiviteter, kulturskole eller liknende.

11. Hvordan søke om skoleskyss?

Det er kommunene ved grunnskolene som søker om skyss for elevene. Dette gjøres via AKTs digitale søknadsportal F-skyss. Foresatte vil få vedtak om skoleskyss, og eleven vil få skolereisekortet sitt på skolen. Kommunene søker om skoleskyss for nye 1.trinnselever innen 1. mars. Ellers søkes det om skoleskyss fortløpende for elever som trenger det.

Skolene søker også om tilrettelagt skoleskyss for elever som har dokumentert funksjonsnedsettelse, skade eller sykdom og som derfor har behov for skoleskyss. Fristen er 15.april for påfølgende skoleår/fortløpende. Foresatte må levere legeerklæring til skolen.

12. Hvordan organiseres og samordnes skoleskyssen?

AKT har ansvar for å organisere, samordne og tilrettelegge skoleskyssen på vegne av fylkeskommunen. Planlegging og organisering av skoleskyssen skjer i samarbeid med den enkelte skole. Ordningen med skoleskyss må være rasjonell og økonomisk forsvarlig. Samtidig må skoleskyssen organiseres slik at elevene får akseptabel reise- og ventetid. Se punkt 6.2.

Foresatte vil informeres om faste hente- og bringetider, med utgangspunkt i de ordinære start- og sluttidene. Det forutsettes da at eleven er klar til avtalt tid. Hvis det er avvik i tidene ved f.eks. utflukter, siste skoledag før jul/ sommer kan turen kun avbestilles, og ikke endres.

Start- og sluttider, samt skolerute, må avklares med AKT innen 1. mars hvert år, for påfølgende skoleår. Kommunen må ved organisering av skoledagen på den enkelte

skolen ta hensyn til at kommunen og fylkeskommunen sammen skal være ansvarlig for en rasjonell og trygg skoleskyssordning.

For å kunne oppnå en rasjonell og kostnadseffektiv skoleskyssordning, har det stor betydning at skolerutene legges opp i samarbeid med AKT. Det skal i størst mulig grad legges opp til felles skoleskyssordning for grunnskole og videregående skole, også for ruter som går gjennom flere kommuner.

13. Hvordan få skolereisekort?

Elever som har rett til skoleskyss vil få et elektronisk skolereisekort. Skolene deler ut kortet ved skolestart, og lager nytt hvis eleven mister i løpet. Elevene beholder det samme kortet fra skoleår til skoleår. Kortet gir elevene to gratis reiser mellom hjemmet og skolen hver skoledag. Reisene skal skje til skolens start- og sluttid.

Elever som ikke har gyldig skolereisekort skal kjøpe vanlig billett. Elever kan bli avvist på bussen hvis de ikke kan betale for turen.

Ved kontroll kan det gis gebyr hvis eleven ikke har gyldig skolereisekort, bruker andres skolereisekort eller på andre måter ikke har gyldig billett.

14. Hvordan klage?

Vedtak om skoleskyss er et enkeltvedtak som kan påklages etter reglene i forvaltningsloven. Fristen for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt.

I klagen må det stå hvilket vedtak det klages på, de endringene som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurderingen av klagen. Klagen må signeres. I klagen bør det også skrives hvorfor eleven mener at vedtaket bør endres.

Elever har rett til å ytre meningene sine fritt og til å bli hørt i saker som gjelder dem, også når det gjelder skoleskyss. Foresatte kan derfor sende inn barnets egne meninger om skoleskyssen, hvis barnet ønsker å uttale seg.

Klagen skal sendes AKT, som vil vurdere om vilkårene for å behandle klagen foreligger og om det er grunnlag for å oppheve eller endre vedtaket. Hvis AKT ikke finner grunnlag for å avvise klagen, eller for å endre eller oppheve vedtaket, oversendes klagesaken til Agder fylkeskommune for forberedelse før saken eventuelt oversendes til Statsforvalteren i Agder, som er endelig klageinstans for saker om skoleskyss.

Vedtaket kan gjennomføres selv om eleven har klagt på vedtaket. Det er mulig å søke om utsatt gjennomføring av vedtaket.